

Nr 458

Av herrar **Johansson** i Skärstad och **Larsson** i Borrby, om viss
kultursociologisk undersökningsverksamhet.

(Lika lydande med motion nr 392 i Första kammaren)

Under senare år har samhället intagit en alltmer positiv och generös attityd gentemot den fria sektorn av vårt kulturliv — dvs. den sektor som innefattar konst, litteratur, musik etc.

Den gamla frågan om »vi har råd med kultur» saknar i dag aktualitet. Frågeställningen gäller numera hur samhällets kulturpolitik i stort skall utformas för att på bästa och mest effektiva sätt kunna främja och stimulera vårt kulturliv.

Kulturpolitiken har inom denna sektor i huvudsak fått form av direkt ekonomiskt stöd till konstnärer av olika kategorier.

De förslag som lägges fram i årets statsverksproposition syftar till ytterligare förstärkning av detta direkta stöd och utgör en fortsättning och påbyggnad av riksdagens beslut 1963 och 1964. Man kan, utan att göra sig skyldig till överdriven optimism, räkna med att denna form av konstnärsstöd i framtiden kommer att successivt utbyggas något så när i takt med den allmänna ekonomiska utvecklingen.

I denna situation är det angeläget att initiativ tages till andra kulturfrämjande åtgärder.

Det »spontana» behovet av kultur (i den mening som här lägges i begreppet kultur) förefaller vara begränsat till en tämligen liten krets människor — som konsumentgrupp alltför liten för att kunna absorbera och bära upp utbudet av kulturprodukter.

Många människor synes inta en avvisande eller oförstående hållning gentemot dessa kulturyttringar. Att det inte är fråga om någon sorts konstitutionell oemottaglighet är självklart och behöver inte diskuteras här. Kulturpolitiken måste syfta till att ge alla medborgare möjlighet att bli delaktiga i vårt kulturliv; även detta är självklart och behöver inte motiveras. Det är ett enkelt rättvisekrav.

Den kulturpolitiska debatten under de senaste åren har huvudsakligast rört sig kring konstnärernas ekonomiska villkor, och man har endast i ringa omfattning tagit upp den problematik som är förknippad med kulturkonsumtionen och kulturdistributionen. Denna begränsning av diskussionen har en nära till hands liggande förklaring, man vet alltför litet om den nu-

varande kulturkonsumtionen och man vet ännu mindre om människans behov av kultur.

Det fåtal vetenskapliga undersökningar som genomförts i vårt land inom detta område är av ringa omfattning och berör endast vissa detaljproblem. Vad som saknas är en grundlig kultursociologisk undersökning.

Vi behöver — för att citera docent Lennart Holm i hans skrift »Strategi för kultur» — dels »rent beskrivande undersökningar av inriktning, former och omfattning av kulturkonsumtionen samt av dessa faktorerers samband med individernas utbildning, yrke, inkomst, bostadsort och tillgång till kulturella aktiviteter, dels experimentella studier av effekten av olika konkreta kulturpolitiska åtgärder, sådana som förekommer och kan lokaliseras i tid och rum, t. ex. rixskonsertverksamheten, moderna museets aktivitet, tillkomsten av ett folkbibliotek, en kulturdrive i TV».

Först med ett sådant kunskapsunderlag blir det möjligt att dra upp riktlinjerna för en effektiv och rationell kulturpolitik.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om prövning och förslag beträffande kultursociologisk undersökningsverksamhet, enligt i motionen anförda grunder.

Stockholm den 27 januari 1965

Sven Johansson

i Skärstad

Einar Larsson

i Borrby